

WPROWADZENIE

Najnowszy numer czasopisma „Polonia Journal” poświęcony jest tematyce edukacji, równości, współpracy wobec szans i zagrożeń XXI wieku. Obszary edukacji ukazywane są w szerszym kontekście i powiązane zostały z zagadnieniami edukacji w Europie, współpracy w dziedzinie edukacji, andragogiki europejskiej, pracy socjalnej w Europie, szans i zagrożeń globalizacji, rozpatrywane są również w kontekście aktualnego obecnie tematu pandemii i jej skutków.

Autorzy poszczególnych artykułów poruszają ważne i aktualne tematy. Pierwszy tekst Lucie Ludvigh Cintulovej i Pavela Beňa zatytułowany *Postawy młodych ludzi poniżej 30 roku życia wobec aktywnego obywatelstwa i wolontariatu* dotyczy pokolenia młodych ludzi zaangażowanych w aktywne życie publiczne. Badania autorów ukazują sposoby i formy, wykorzystywane przez młodych ludzi poniżej 30 roku życia angażujących się w życie prywatne i publiczne.

Zuzana Budayová w swoim artykule *Osobowościowe czynniki radzenia sobie z obciążeniem pracą pracownika socjalnego* identyfikuje i analizuje czynniki radzenia sobie w zawodzie pracownika socjalnego, podaje przykłady strategii, jakie może zastosować pracownik w zawodach wspomagających w zarządzaniu obciążeniem tego typu pracą.

Z kolei Pavla Gilíková w swoim artykule *Potrzeby osób ciężko chorych i umierających* odnosi się do potrzeb osób ciężko chorych i umierających funkcjonujących w opiece instytucjonalnej i domowej. Autorka zwraca uwagę na kwestię spojrzenia na śmierć z perspektywy ciężko chorych i umierających, opisuje ich potrzeby oraz porusza kwestie

umierania i śmierci jako naturalnych składników życia. W swoim drugim tekście zatytułowanym *Agresja w miejscu pracy pracowników socjalnych* Pavla Gilíková porusza kwestię agresji w miejscu pracy, możliwości radzenia sobie z nią, identyfikuje sposoby radzenia sobie z agresją i omawia możliwości stworzenia środków zapobiegawczych i rozwiązania wyżej wspomnianych przejawów w miejscu pracy.

Z kolei w artykule *Kształcenie ustawiczne z radzeniem sobie i przeciwdziałaniem stresowi w zawodzie* Iva Holeková porusza kwestię obciążenia pracą i stresem, które stały się częścią życia zawodowego i dlatego nie tylko wpływają na jakość życia, ale nawet zagrażają zdrowiu człowieka.

Autorzy Elżbieta Jaszczurowska i Mirosław Laszczak w swoim artykule pt. *SZKOLNICTWO – cicha ofiara epidemii* zajmują się jedną z dziedzin życia najbardziej dotkniętych pandemią - edukacją. W tekście wskazano na słabości edukacji na odległość, społeczne, ekonomiczne i psychologiczne skutki zakłócenia tradycyjnego modelu edukacji.

Z kolei Erik Javorský w swoim artykule *Stres jako czynnik wpływający na pracę pracownika socjalnego* zwraca uwagę na stres i sytuacje stresowe, definiuje przejawy stresu, skuteczne sposoby zapobiegania negatywnym stanom psychicznym i fizycznym w wykonywaniu zawodu pracownika socjalnego.

Wojciech Kaute w tekście *Edukacja, wykształcenie, szkoła wyższa. Tradycja i wyzwania współczesności* zajmuje się problematyką edukacji w kontekście kulturowym, podejmuje problematykę refleksji nad edukacją jako elementem świata kultury.

Zagadnieniu edukacji poświęcony jest także tekst *Psychohigieniczne aspekty zawodu nauczyciela*. Mariola Liszoková porusza w swoim artykule temat zdrowia psychicznego nauczycieli. Nauczyciele są narażeni na duży stres ze względu na stawiane im wymagania, dlatego muszą dbać o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne. W swoim drugim artykule zatytułowanym *Różnice w populacji Romów w Republice Czeskiej* Ma-

riola Liszoková skupia się na Romach postrzeganych w Republice Czeskiej jako osoby nieadaptacyjne i zakłócające spokój większości społeczeństwa. Autorka zwraca uwagę na tę mniejszość etniczną i społeczną w aspekcie historii, kultury i tradycji.

Następny artykuł zatytułowany jest *Analiza rozwoju usług socjalnych świadczonych przez państwowych i niepublicznych usługodawców na Słowacji*. Lucia Ludvigh Cintulova zajmuje się rozwojem usług socjalnych na Słowacji, istnieniem różnic między państwowymi i niepublicznymi dostawcami usług socjalnych. Autorka zwraca uwagę na potrzebę rozwoju usług społecznych w oparciu o zrównoważony rozwój, w związku ze starzeniem się populacji i rosnącą liczbą osób wymagających opieki społecznej.

Z kolei Andrej Mátel w swoim artykule Światowe trendy i słowackie narodowe specyfiki *etyki zawodowej pracy socjalnej* zajmuje się etyką w pracy socjalnej jako jej integralną częścią. Autor przedstawia aktualny Międzynarodowy Kodeks Etyki oraz Słowacki Kodeks Etyki Pracowników Socjalnych i Asystentów Pracy Socjalnej.

W dalszej części opracowania znajduje się artykuł *Sugestie do dyskusji nad problemami edukacji (odniesienia do J. A. Komeńskiego)* autorstwa Jaroslava Mužíka, który opierając się na ideach Jana Amosa Komeńskiego, prowadzi do dalszych badań nad procesem dydaktycznym w edukacji i dalszej edukacji oraz zawiera sugestie, jak poprawić proces nauczania w szkołach podstawowych, średnich i na uniwersytetach oraz w edukacji dorosłych.

Dalej René Rác w swoim tekście *System opieki społecznej dla dzieci i młodzieży w trudnej sytuacji życiowej* porusza kwestie wpływu pracy socjalnej na dzieci i młodzież szczególnie narażoną, które nie mają dostatecznie bezpiecznych i odpowiednich warunków do zdrowego rozwoju w rodzinie. Autor definiuje objawy deprywacji psychicznej u dzieci, które mogą wystąpić na skutek zaniedbania.

W artykule *Praca socjalna w kontekście uzależnień od narkotyków* Erich Schlesinger definiuje, charakteryzuje i analizuje problematykę narkomanii w kontekście pracy socjalnej. Wskazuje na znaczenie stosowania metod pracy socjalnej z osobami (klientami) uzależnionymi, możliwość pomocy osobom uzależnionym dotkniętym wykluczeniem społecznym.

Na uwagę zasługuje także tekst Małgorzaty Zarębskiej, która w swoim artykule zatytułowanym *Kapitalizm, demokracja, religia w świecie globalnego rynku. Wokół myśli Michaela Novaka* zajmuje się jednym z fundamentalnych problemów kultury europejskiej, kwestią relacji między kapitalizmem, demokracją a światem wartości.

Podjęta w opracowaniu problematyka stanowi zaledwie przyczynek do dalszej debaty nad uwarunkowaniami społecznymi, edukacyjnymi, a także zdrowotnymi funkcjonowania i rozwoju człowieka. Wypada podziękować Autorom za podjęcie dyskusji na trudne tematy, odsuwanie ich w czasie podczas merytorycznej dyskusji w efekcie może działać na niekorzyść nas wszystkich.

Henryk Noga
Mariola Liszoková